

N:o 57.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 2 maj 1902.

— — — — Andra Kammaren den 2 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af justitieombudsmannens framställning rörande provision vid försäljning af stämplrar.

(Bevillningsutskottets memorial n:o 23.)

Till Konungen.

Uti sin till innevarande års Riksdag afgifna embetsberättelse har justitieombudsmannen i fråga om beräkningen af den i förordningen den 2 juni 1899 angående stämpelafgiften försäljningsmän tillerkända provision vid försäljning af stämplrar fäst uppmärksamheten på två särskilda förhållanden, hvilka inverka förryckande på den i förordningen stadgade begränsning af sagda provision. Dels kan nemligen hinder för eller inskränkning i den föreskrifna reduktionen af berörda provision inträda, när en med stämpelförsäljning förenad tjänst under samma år utöfvas af flera personer, dels kan samma verkan uppkomma genom sådana öfverenskommelser och åtgöranden i fråga om stämpelförsäljningen, som af justitieombudsmannen i hans berättelse närmare omförmälas.

Hvad nu angår ofvan först nämnda förhållande kan det enligt Riksdagens åsigt icke anses tillfredsställande eller med statens intresse förenligt, att den omständigheten, att en tjänst, hvarmed stämpelförsäljning är förenad, under samma år utöfvas af flera personer, skall kunna medföra, att statens utgift för stämpelförsäljningen varder större, än om tjänsten under hela året föreståtts af endast en person. Då emellertid ett sådant

förhållande, med den affattning § 51 i förordningen angående stämpelafgiften för närvarande har och med den deri angifna grund för åtnjutande af försäljningsprovisionen, icke torde kunna anses stridande mot författningen, helst, såsom justitieombudsmannen framhållit, det torde vara tvifvelaktigt, huruvida ens embets- eller tjänsteman, som icke tillika är antagen till försäljningsman, är berättigad att under tjänstledighet requirera stämplat för vikariens behof, synes det nödigt, att sådana bestämmelser i fråga om beräkning af stämpelprovision varda meddelade, att det anmärkta förhållandet må kunna förekommas. I sådant afseende hafva af justitieombudsmannen antydts två olika vägar; den ena, att vikarier å tjänster af nämnd beskaffenhet — äfvensom vikarier för antagna försäljningsmän — i intet fall finge i provision uppbära mera än två procent af försäljningssumman, och den andra bestående i en anordning, enligt hvilken provisionen beräknas å den sammanlagda årsförsäljningen och fördelas mellan de personer, som under året utöfvat tjänsten, efter förhållandet mellan de af en hvar af dem under året uppnådda försäljningsbelopp. Mot den första af dessa utvägar har emellertid justitieombudsmannen sjelf anfört skäl, som synas göra densamma mindre lämplig. Mera tilltalande synes deremot den andra af justitieombudsmannen anvisade utvägen vara. Mot grunden för fördelningen kan emellertid göras den anmärkning, att det icke synes billigt, om en tillfällig större stämpelförsäljning under den enes tjänsteutföring får i den omfattning, förslaget innebär, föranleda nedsättning i den eller de andres inkomst af provisionen. Det synes måhända därför lämpligare, att fördelningen sker efter förhållandet mellan de provisionsbelopp, hvartill de särskilda tjänsteinnehafvarne skulle varit berättigade, derest icke reduktion skolat ega rum. Men äfven andra sätt för frågans lösning torde kunna ifrågasättas, såsom t. ex. att provisionen beräknas för kortare tid än ett år — naturligtvis med i samma mån nedsatt procenttal — hvarigenom en utjemning af de olika tjänsteinnehafvarnes inkomst af provisionen kunde tänkas inträda.

Hvad återigen angår det af justitieombudsmannen anmärkta förhållande, att mellan personer, som under olika delar af året förvaltats samma embete eller tjänst — eller hvilket äfven lärer förekomma, mellan innehafvare af likartade med stämpelförsäljning förenade tjänster — träffats öfverenskommelser i syfte att genom en konstlad fördelning af stämpelförsäljningen undgå eller minska reduktionen af stämpelprovisionen, är det enligt Riksdagens mening otvifvelaktigt, att dylika öfverenskommelser, äfven om de icke kunna anses och straffas såsom tjänstefel, likväl icke ega något som helst stöd i förordningen och *kunna* vara af sådan be-

skaffenhhet, att det väl kan sägas, att de falla utom de legitima transaktionernas område. Det synes emellertid kunna tänkas, att en anordning med beräkningen af stämpelprovisionen i syfte, som ofvan är sagdt, att förhindra det första af de utaf justitieombudsmannen anmärkta missförhållandena skulle kunna på det sätt genomföras, att intresset af dylika öfverenskommelser blefve så förringadt, att någon särskild föreskrift till deras städfjande, i den mån de kunna anses otillbörliga, icke vore erforderlig; men om en bestämmelse i sådant syfte kan anses påkallad, synes det afsedda ändamålet kunna vinnas genom ett förbud för embets- och tjenstemän, hvilka försäljningsrätt tillkommer, att tillhandahålla hvarandra stämplrar eller åtminstone derå beräkna provision. Härmed bör dock icke förbises, att det svårligen torde kunna anses otillbörligt, att t. ex. en domare till häradsskrifvare eller länsmän försäljer det mindre belopp stämplrar, hvaraf desse tjenstemän kunna vara i behof, och att fördensskull ett förbud, sådant som det nyss nämnda, möjligen i vissa fall kan synas väl strängt.

Ehuru Riksdagen sålunda finner de af justitieombudsmannen anmärkta missförhållandena vara värda att uppmärksammas och såsom sin mening måste uttala, att åtgärder till deras förekommande böra ju förr desto hellre vidtagas, anser sig dock Riksdagen icke kunna afgöra, hvad i sådant afseende lämpligen bör åtgöras. Denna fråga är nemligen af en synnerligen grannlaga natur, och svårigheter torde nog uppstå, på hvilket sätt man än söker lösa densamma. Valet af de åtgärder, som böra ifrågakomma till de anmärkta missförhållandenas afhjelpande, är därför svårt; och att deruti träffa det lämpligaste förutsätter ett noggrant öfvervägande af alla på saken inverkan omständigheter. Då emellertid inom finansdepartementet för närvarande arbeten pågå för en revision af vissa delar af stämpelförordningen, har Riksdagen ansett lämpligt, att äfven nu omförmälda frågor komme under ompröfning i sammanhang med nämnda arbeten; och får Riksdagen på grund häraf anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte låta utreda, hvilka åtgärder lämpligen kunna vidtagas till förekommande af de utaf Riksdagens justitieombudsman omförmälda missförhållanden med afseende å beräkningen af stämpelprovisionen, samt till nästkommande Riksdag inkomma med det förslag, hvartill utredningen må gifva anledning.

Stockholm den 2 maj 1902.

Med undersåtlig vörndnad.
